

Abonamentele: pe un an 10 lei;
 pentru străinătate 12 lei; pen-
 tru Transilvania 5 flor.
 încep de la număr
 I-ii al fiecărui an
 și se plătesc
 înainte.

A se adresa tot ce privește ra-
 dația și Administrația: Directo-
 rului-fondator și propri-
 etar al *Gazetei Să-
 ténului*, C. C.
 Datulescu,
 R.-Sarat.

GAZETA SATÉNULUI

Fôia cunoscînțelor trebuincioase Agricultorului și Poporului.

ESTE LA 5 SI 20 A FIE-CAREI LUNI

BRÂNZĂ BUNĂ IN BURDUF DE CÂINE.

Mi-a venit în minte o ȃicetóre populară, pe care o gă-
 sesc așa de potrivită pentru
 creditele nôstre agricole c'o
 pusei în fruntea acestor rânduri.

E dovedit că nimic nu pôte fi mai
 folositor pentru starea economică a u-
 nui popor ca instituțiunile de credit.
 Țara nôstră cu desăvêșire agricolă a
 avut atâta nevoie de înștiuțiuni de
 Credit Agricol în cât înștiuțarea lor
 am socotit'o ca o nouă epocă pentru
 agricultura țarei, pentru că cultivatori
 erau așa rêu strimtorați din lipsa mij-
 lócelor de a găsi la vreme miclele ca-
 pitaluri de care avéu nevoie până la
 recoltare, în cât erau siliți să vëndă
 productele mai 'nainte de recoltare pe
 prețuri fôrte păgubítóre. Dar, la noi
 ca la nimeni, acolo unde nădejdea era
 așa de mare că socotém că prin gă-
 sirea la îndămână a capitalului tre-
 buincios, agricultura nôstră va re-
 genera, au început a se arăta semne
 rele.

Nu vorbesc de loc de greutățile cu
 care se împrumută banii la creditele
 nôstre agricole; ele sunt destul de bi-
 ne cunoscute, căci în camera deputa-
 ților s'a vorbit o ȃi întregă în sesi-
 nea trecută. Ceea-ce mă pune în miș-
 care sunt *mânele lungi* ce au început
 a se arăta pe la credite.

La Tulcea s'a furat, la Galați s'a
 furat, la București s'a făcut falșuri și

cine știe.... prin alte părți de nu sê
 fură și falșifică încă.

E o rușine pentru nație dacă câte-va
 sute de mii de lei nu sê pot adminis-
 tra fără hoție. Din douê una, *s'au sun-
 tem niște hoți, s'au hoții tocmai au
 pătruns la acele instituțiuni de credit.*
 Nu'mi vine a crede că toți suntem așa
 de imorali și lacomi ca de îndată ce
 ajungem în atingere cu banul public
 cătăm a'i face rost către buzunarele
 nôstre, ci mai de grabă cred că hoții
 sunt cei ce au furat la Tulcea, la Ga-
 lați și pe aiurea. Dar dacă în nișce
 instituțiuni așa de tinere au început
 a se arăta mânele lungi ce idee ne
 mai putem face de viitorul țerei nôs-
 tre !

De aceea ȃic: Casele de Credit A-
 gricol au ajuns *brânză bună în burduf
 de câine.*

De alt-fel ori-ce instituțiune sê ve-
 de că are a suferi la început neajun-
 suri mai mult sau mai puțin păgubi-
 tóre. Casa nôstră de Economie a a-
 avut aceea-și sórtă; cred că nu s'au ui-
 tat încă furturile de la Braila, de la
 Galați și Severin. Direcțiunea însă a
 luat repede măsuri, modificând între-
 gul mecanism și a scăpat de situația
 critică de a sê vedea furându-se bani
 publici numai din pricina vre-unei
 scăpări din vedere în organizația miș-
 cărei fondurilor. Ar trebui ca Minis-
 terul nostru de finace, alarmat de
 ultimele hoții descoperite, să lucreze la
 reformarea mecanismului caselor de
 Credit Agricol, căci numai vr'o scă-

pare din vedere, vr'un vițiu în organizație a putut să înlesnescă hoțiile.

La Tulcea s'a furat din neghiobia administratorului o știu bine, dar la Galați? dór n'or fi toți administratorii pe calâpul celui din Tulcia. Organizația trebuie modificată și repede de tot, să nu ne trezim într'o buna dimineață că capitalurile caselor de Credit Agricol figurază numai prin condicii.

Dacă toți ómenii ar fi cinstiți, n'ar mai fi hoți și nici c'ar mai trebui legiferate pedepse împotriva hoțiilor. Nu trebuie să ne ducem cu gândul că nu mai se găsească ómeni cinstiți dar, *paza bună păzește primejdia rea, încuitorile nu sunt făcute pentru hoți, ei sunt în stare de a deschide cele mai trainice încuitori.* De aceea cred că vițiu este în organizația caselor de Credit Agricol, și alegerea personalului face mult; însă nu sunt eu acela de a crede că hoți aleși au fost și puși pe la credite căci este cam greu a se găsi acel cine-va care pòte în ziua de astăzi să alégă pe hoț din cinstit, așa de mult a perdut societatea noastră, în frigurile civilizației prin care a trecut. Să vede însă că unii din cei de pe la Creditele Agricole au fost ómeni cu moralul sdruncinat și găsind elemente priitoare desvôltărei apucăturilor lor, prin faptul vițului din organizația creditelor, s'au lăsat să alunece pe povârnișul peirei.

Reformarea organizației caselor de Credit Agricol este grabnic cerută și chiar premenirea personalului pe la unele locuri; apoi, acolo trebuie ómeni încercați în funcțiuni financiare și cum de la o vreme încoace nu se prea aude de furturi în serviciile financiare directe ale statului, trebuie să credem că avem ómeni cinstiți.

Unui sub-casier de județ 'i se plătește 300 lei lunar și s'a organizat serviciul că pòte mânui milioane de lei, de ce nu s'ar lua asemenea măsuri pentru secretarii-comptabili de la Creditele Agricole care au același salariu?

Verificatori și țititori de registre sunt în serviciul statului sute și nu

prea se aude de furturi, numai la Creditele Agricole se pòte întâmpla asemenea lucruri, de la asemenea funcționari n'are la ce se cere garanție; a se pretinde garanție de la verificatori s'au copiiți ar fi a ne uși de a avea administratori pe la Credite tot ca cel din Tulcea și în acest caz prudent ar fi să se cêră garanție și la odagiu căci s'ar putea să fie însărcinat cu înesări.

Zamfir N. Filotti.

SĂNĂTATEA

Când un rău este mare și general și când în loc de a se împuțina el face din ce în ce progrese, or cât s'ar scrie, or cât s'ar vorbească, or cât de mult s'ar striga în contra lui, tot nu e destul, mai cu osebire când aproape totul se mărginește în vorbe.

Subiectul ce de astă dată 'mi am propus să tratez nu e nou, din contra este cunoscut pot dice de totă lumea, pentru că mai toți simt răul.

Au vorbit mulți, cu multă competență, au arătat răul pe toate părțile lui, câte o dată și mijlocele de îndreptare, totuși, pentru că aproape totul s'a mărginit aci, e de datorita fiecărui cetățean cu bun simț a aduce contingentul său de lumină, pentru combaterea și curmarea răului.

Punctul cel mai înalt, scopul măreț pe care toți ómenii, fără osebire de sece sau vârstă, 'l urmăresc în această lume, este existența într'un mod comod, este trecerea vieții într'un chip liniștit, este *fericirea*. Tòte ființele, tòte viețuitoarele, până și plantele, luptă pentru existență, cea ce osebește pe om de tòte aceste viețuitoare, este *fericirea*, după care alégă în această viață. Tòte mijlocele ce omul întrebuinteasă în viață, nu tind de cât către fericire. Fericirea dice, și absolut numai ea, e scopul unie și sublim asupra căruia ca să 'l ajungă toți ómenii, dar toți, se unesc. Ce este fericirea? Mulți au spus că fericirea este împăcarea omului cu eul său! alții punerea omului în armonie cu tot ce 'l înconjură. Alții că e liniștea cugetului.

Direcțiunile în care ómenii urmăresc ajungerea acestui punct nu sunt același. Unii d. es. caută fericirea prin muncă cinstită, prin eai oneste, alții caută în direcțiuni cu totul lăaturalnice, pe poteci pieđișe, prin mijloce neonest. Unii caută fericirea în avere

mare, pentru care nu cruță nici un mijloc — fie bun sau rău — spre a o avea.

Alții caută fericirea în știință, în descoperirea adevărurilor și legilor fise ce conduc lumea, în invențiuni care să aducă foloase omenirii etc, pentru a căror aflare nu cruță nici un sacrificiu, de multe ori chiar și viața și-o sacrifică.... Rangurile, demnitățile, slujbele înalte, fie că le merită sau nu, formésă pentru alții ajungerea acestui scop.

Binele obștesc, pe ori-ce cale căruia se devotésă parte din ómeni, — din nenorocire cam puțini, — e drumul lor pentru atingerea fericirii. Petrecerile, lăcuș, viața desfrănată, destrăbălările la care se dedeau alții, este mijlocul lor de a fi fericiți etc. etc.

Sunt cum ție diferite căi, diferite mijloce prin care ómenii caută se pună mâna pe fericire.

Nici filosofi antici, cu diferitele lor sisteme, nici învățații moderni n'au definit într'un mod absolut calea unică sau direcția adevărată pe care numai urmând'o, am putea fi fericiți.

Diogene cu discipolii săi se credeau fericiți dacă pe lângă toiag și traistă căpătau ce să mănânce și puteau să cunoscă adevărul.

Platonienii puneau adevărata fericire în descoperirea adevărurilor naturii.

Epicurienii susțineau că având omul mijloce pentru a și satisfice plăcerile sensual, într'un chip comod, ast-fel numai, pôte fi fericit.

Cinicii, din contra, pretindeau că fericirea constă în a desprețui omul aprópe tot ce e lumesc.

Stoicii, apoi, spuneau că, ca să ajungă omul fericit trebuie a trăi după natură și, deci, a nu face nimic contrariu cu ce ne dicetésă drépta judecată, care e legea generală, comună tutulor ómenilor.

Dintre filosofi moderni, Șopenhauer a spus că: a avea omul corp sănėtos, cap capabil, caracter nobil, humóre veselă, este a fi fericit.

Fenelon spune că omul cultivânduși spirital și sciințele pôte ajunge fericit.

Spențer, Lache, Leibnitz, Jules Șimon etc. că în educație să caute omul fericirea etc. Nu discut acum care ar fi cea mai nemerită direcție pe care ar trebui s'o urmeze omul ca să ajungă fericit, nici până la ce punct fie-care din acești filosofi au dreapta'e, căci, într'un mod relativ, tóte direcțiile recomandate, sunt bune, dar nici o direcție și nici una, în mod absolut, nu au dreptăți, și această pentru că omul într'un mod relativ numai, pôte fi fericit, dar nici cum absolut și această pentru că omul e format din materie care e supusă schimbărei.

Ori care ar fi direcția sau șeola pe care o urmésă omul pentru ca să atingă această

fericire relativă, este o condițiune, fără care, or ce sistemă ar urma, nu pôte fi fericit. A-céstă condițiune este **sănėtatea**.

Ce este sănėtatea? Este o stare normală a corpului, ce i permite a se desvólta regulat. Organele să funcționeze în chip regulat, încetând de a mai funcționa după nișce legi fixe adică să înceteze într'un mod normal și omul să se stingă prin încetarea organelor din funcționare întocmai ca când ar trece în stare de somn.

Nici un filosof antic sau modern, n'a susținut că omul bolnav, adică lipsit de sănėtate, ar putea ajunge fericit în această viață.

Cât de mare însemnătate are sănėtatea în viața omului, putem vedea din aceea că, când cunoșcuții, rudele sau prietini se întâlnesc pentru prima óră, nu se întrebă, nici de avere, nici de învățatură, nici de lux, nici de petreceri, ci: ce mai faci? ești sănėtos? Dar copiii, nevasta, sunt sănėtoși? etc.

Când suntem bolnavi iar cunoșcem cât de mare preț are sănėtatea.

Sunt casuri când am voi să dăm tot ce avem în schimbul sănătăței.

Nici averea nici știința, nici rangurile, puse în cântar nu atărnhă cât sănėtatea.

În vechime sănėtatea era deificată. La mai tóte popórele antice, religia a fost nedespărțită de mijlocele ce se recomandau pentru păstrarea sănătăței. Osiris și Hermes la vechii Egipteni, Ipocrat la Atenieni, etc, erau ómeni zeificați cari le recomandau mijloce pentru stărpirea și alungarea relelor ce stricau sănėtatea. Mai apoi la Egipteni preoții erau factorii principali, cari, în numele diferitelor zeități, prescriau poporului reguli pentru păstrarea sănătăței și pentru vindecarea bólelor.

Mai târziu, diferiți reformatori mari ca: Moise, Solomon, Machomed, Brahma, Buda, Confucius, au prescis în reformele (religiile) lor reguli pentru păstrarea sănătăței, cari, spre a fi primite de popor ca și alte reguli, se prescriau ca inspirațiuni ale lui D-șeu, căci cea altă înseamnă de es. curățenia corpului prin deșă spălare, restricția mănărei cărnurilor grase, ca de porc, etc, ne primiciose în părțile căldurose, reguli prescise în coran, și în religia lui Moise?

Ce alta înseamnă prescripția pentru pădirea celor 40 zile ale lăușiei și mijlocele recomandate de Moise pentru curățirea leproșilor?

Religia creșcină și în special pravilele alcătuite de diferiți părinți ai bisericii, nu sunt lipsite de asemenea reguli, care în mod îndirect nu tind de cât la păstrarea sănătăței. Chiar crearea posturilor și recomandarea regimului vegetal, în părțile căldurose, n'a avut alt scop de cât preservarea sănătăței. Întru cât aceste posturi mai sunt conforme

cu ocupațiile locuitorilor, cu clima noastră, cu mediul arabiant în care trăim, cu poziția economică în care ne găsim, vom vedea mai la vale.

Dacă sănătatea este atât de prețioasă, dacă este atât de scumpă în cât cu nimic nu o putem schimba, iată necesitatea primă de a ne îngriji de ea, de a nu înceta pe ori ce cale să alungăm relele ce o bântue.

Treptat cu propășirea omenirii s'a dat — fără îndoială — însemnătatea regulilor pentru păstrarea sănătății, iar complexitatea tuturor acestor reguli a dat naștere unei anumite științe „Higiena“ și creșterea sau desvoltarea omului conform cu aceste reguli a luat numire de educațiune.....

Incontestabil însă că, cu propășirea omului, o dată cu renașterea lui, a crescut paralel și relele, bólele au început să se înmulțescă, viața omului să se reducă, deci progres în aflarea mijloacelor pentru păstrarea sănătății și progres în împuținarea sau slăbirea sănătății.

Este știut că uă buruiiană rea numai atunci se stârpește definitiv când o scotem cu rădăcină; rupând'o numai de la suprafață, rădăcinele sale mai tari se vor desvolta și vor da naștere la mai multe și puternice vlăstare, care împedică creșterea și desvoltarea plantelor bune. Un loc nu poate fi secat definitiv de cât când pe lângă scurgerea ce i-o dăm, căutăm să secăm și isvorul care ia dat naștere sau să-i dăm o altă scurgere; deci relele care ne periclitescă sănătatea și ne împuținescă viața, ca să le putem vindeca, trebuie să le cunoșcem isvorul și apoi să căutăm a le vindeca, tăindule din rădăcină. Ca să găsim isvorul adevărat, al cauzelor care ne strică sănătatea, trebuie să ne ridicăm puțin pe treptele trecutului, să facem o mică comparație între sănătatea și cuantumul vieții de mijloc a străbunilor noștri și noi, și apoi să vedem care sunt adevăratele cauze ale decadentei. Cu cât ne vom sui pe scara trecutului, cu atât găsim viața omului mai lungă și în același timp bucurându-se de sănătate mai bună. Prin proporție între viața noastră și a străbunilor noștri vom găsi acele timpuri patriarhale când viața omului se ridică până la 2, 3, 4, 5 sute și poate o mie de ani. Moșii și părinții noștri ne spun că în timpul copilării lor, au apucat oameni ce erau mai voinici, mai rumeni, mai frumoși, mai plini de viață; femeile și fetele nu aveau trebuință să suplînescă, ca acum, frumusețea naturală cu mijloace artificiale: pudră, sulmanuri, etc. oamenii erau mai sănătoși, bólele veneau mai rar și deci viața era mai lungă.

Causa sau isvorul principal nu poate fi altul de cât că oamenii apucând pe o cale de renaștere, cu alte cuvinte civilisându-se din

ce în ce, și au creat o complexitate de reguli de viațuire, unele conforme, dar cele mai multe contrarii legilor naturii. Conducerea lor după o regulă ce și au creat și care e contrară legilor naturale, și deșă călcarea a acestor reguli, cu care s'a obicinuit este isvorul principal al unui înreg sistem de bóle.

N'a căutat omul, civilisându-se, să se supue legilor fise ale naturii ca apoi să le potă întrebuința în folosul său, din contra s'a pus în contra lor, a adoptat nu ce a fost și e bun, ci ce i s'a părut bun, a alergat mereu după frumos fără să caute dacă frumosul acesta se impacă sau nu cu folositorul. Dacă priporul pe care am alunecat, adus din nepriceperea sau din păruta civilizație, se va prelungi încă, frică mi e că prin proporție să nu vie niște timpuri când viața mijlocie a omului să fie nu ca în trecut 2, 3, 4 și mai știu eu câte sute de ani, nici ca acum 40 și 50 ani, ci 10, 5 și poate un an; o socotelă matematicescă ne dă acest X, și astfel să se împlînescă dișele marelui »Rousau«: că civilizația va distruge omenirea.

Ar fi un lipsit de minte acela ce ar susține că trebuie să revenim iar la starea primitivă pentru ca să ne îndreptăm, acesta ar fi ceva absurd și imposibil.

Civilizația are părțile sale bune și părțile cele rele; nu s'a căutat să se adopte numai părțile bune, ci alături și de multe ori s'a primit numai relele. Sunt d. es. netăgăduite folósele ce au adus descoperirile și întrebuințarea aburului, mașinile, drumurile de fer etc, dar poate cine va susține că alături cu folósele nu au mers paralel și relele și că de multe ori aceste rele covârșesc folósele?

Osebit de pagubele economice suferite de clasa muncitoare, cum ar fi, spre pildă, industriile casnice nimicite prin fabrici, meseria chirigiilor sărăciți prin drumurile de fer, acestea apoi nu sunt un mijloc lesnicios de transmitere și propagare al diferitelor bóle? Fabricile și diferitele mașini, la câte bóle apoi nu dau loc?

Nimeni nu tăgăduescă frumusețea orașelor mari și populate, dar infecțiile cele mai grósnice, cuiburile celor mai multe bóle unde sunt?

Nimeni nu tăgăduescă folósele aduse de minele de cărbuni, sare, etc, dar câți lucrători nu se bolnăvesc și câți nu mor asfiesiați?

Pudra și diferitele spoeli înfrumusețescă pentru un moment fața, dar cine grăbeșce sbărciturile feței, bătrânețea și, ca consecință a acestora, mórtea prematură?

Cui nu plac diferitele dulcetuuri, zahăr etc, dar cine grăbeșce stricarea și căderea dinților. În altă ordine apoi, dacă ne întorcem privirile, dăm de rele și mai mari aduse de

civilizație; d. e. e frumos și până la un punct ore-care și folositor, ca o țără să aibă armată, să și apere naționalitatea, averea etc. cu toate că luptele cele mai crâncene nu se nasc pentru interesele mulțimei, ci mai adesea pentru poftete și ambițiile celor ce sunt puși în capul afacerilor țerei, dar la câte rele economice nu dau naștere?

Care e cauza principală a sărăciei unui popor, dacă nu armată? Cine poate tăgădui apoi că armata nu e izvorul a o mulțime de bóle? Născocirea prostituției, propagarea sifilisului nu sunt ore consecințele inventării armatei permanente? Ca să ne convingem mai bine de acest adevăr, că omul în stare primitivă, fiseșce vorbind, e superior omului din timpurile moderne, să facem o mică comparație într'un animal sălbatic și unul domestic, din aceeași clasă și din același ordin, unu d. e. civilizat și altul remas în stare primitivă. Să luăm capra sălbatică și pe cea domestică, sau găina sălbatică și cea domestică, sau mistrețul și poreul domestic. Nimeni cred nu poate tăgădui superioritatea celor dintei, fie în lungimea vieței, fie în sprintelă, fie în putere, fie în dibăcie, deci în sănătate, asupra celor din urmă. Causa principală e că cele sălbatice nu și au modificat întru nimic condițiunile traiului, care sunt conform cu legile naturale, pe când celor domestice modificându-lise traiu, dupe nișee anumite reguli, dictate de om, aceste reguli de multe ori sunt sau contrarii legilor naturale sau călcate, d. e. capra găina și mistrețul sălbatic s'au obicinuit să mănânce când le e fôme, pe când cele domestice așceptă să le dăm noi, atunci când voim. Cele sălbatice s'a obicinuit cu intemperiele atmosferei, pe care le suferă cu puține greutate; cele de al doilea, învățate în locuințe, când sunt surprinse de intemperii afară, cum se întâmplă mai adesea ori, consecințele sunt cu mult mai grele.

Primele se culcă și se scólă la ore fixe, secundele când voim noi. Cele dintăi au păstrat și desvoltat instinctul de conservare, pentru aceea când inamicul se presintă, au anumite locuri de refugiu d. e. capra négră colții cei mai îngrozitori în mijlocul stâncelor, celor mai semețe unde, adesea-ori, nici pușca vânătorului nu poate ajunge, pe când cele din urmă adesea nu știu unde să fugă

când li se presintă inamicu. Primele sorb aerul cel mai curat și liber al munților, iar secundele degenerésă în infecția locuințelor ce le am făcut.

Aceste și alte multe cause fac, ca cele remase în stare primitivă, igienic vorbind, să fie superioare celor domestice sau renăscute.

Acéstă comparație până la un punct ore-care pare a se potrivi, aplicată omului primitiv și omul renăscut. Prin civilizație omul a înlăturat multe legi, multe reguli naturale și și-a creat altele mai adesea-ori desarmice și contrarii cu natura. Omul, đic, renăscându-se și-a schimbat și perfecționat mâncarea, bătura, locuința, îmbrăcăminte, munca și repausul etc, până la ce punct însă aceste modificări se împacă cu natura, de asemenea pênă în ce grad și respectă regulile ce și le-a impus vom vedea mai la vale.

Să întărim aceste advăruri cu câte-va ecsemple.

(Va urma).

N. Andreescu.

Grâul

(Urmare).

Varietățile eșite din aceste șapte tipuri diferite, — spune d-l Vilmorin — sunt nenumărate. N'ar fi greu d'a se întruni mai multe mii, având fie-care nume deosebit.

Tabloul sinoptic de mai jos dă uă idee de principalele varietăți de grâu, clasate botanic după caracterul spicului și bobului lor.

Cu acest tablou se termină tot ce am cređut necesar d'a spune asupra clasificățiunei diferitelor feluri de grâu, rămânând a vorbi, cu incepere din numărul viitor, în special despre cultura felurilor de grâu din România.

				Grâu de Fiandra. Victoria alb. Chidam de toamnă cu spicul alb. Hunter. Trump. Alb de Banat.
			bobul alb . . .	Roseau. Chili. Chidam alb de Martie. Richelle alb de Neapole. Zelanda. Talavera de Bellevue. Alb de Mareuil.
		spicul alb.	neted. . .	
			bobul galben sau roșu . . .	Crepi. Noe. Touzelle anone Saumur de Martie. Cu spicul în 4 colțuri. Hickling.
	fără mus- tați. (tuns) . . .		păros	Tunstall. Părosul.
Grâu tandru (grâne moi). <i>Triticum sativum</i>		spicul băând în roșu	bobul alb.	Odesa fără mustați.
			bobul galben sau roșu.	Victoria de toamnă. Hallet Saumur de toamnă.
			bobul alb.	Red chaff Dantzik. Chidam de toamnă cu spicul roșu. Rousselin.
		spicul roșu	neted	Roșu de Scoția sau blood red, Spalding. Prințul Albert. Roșu care nu cade. Roșu de Banat. Roșu de St.-Laud. Browick. Roșu de Provence. Martie roșu tuns. În 4 colțuri de Sicilia. Teposul tuns.
			Păros	Grâul secară Martie de California.
			spicul alb.	bobul alb. . . Alb Shireff
			bobul roșu.	Martie cu mustați obicinuit. Victoria de Martie.
	cu mustați	spicul roșu		De toamnă roșu cu mustați. Martie roșu cu mustați. Timpuriu de Japonia. Teposul.
Grâu ghebos. <i>Triticum turgidum</i>		spic sim- plu	alb	Ghebos alb neted. Petaniela alba.
			colorat	Nonette de Lausania Ghebos de Australia. Petaniela neagră de Nisa.
		spic compus.		Miraculul
Grâu tare. <i>Triticum durum</i>		spic alb.		Trimenia cu mustați de Sicilia Xeres.
		spic colorat.		Beloturca Medeah.
Grâu de Polonia, <i>Triticum polonicum</i>				Polonia.
„Epeautre“ <i>Triticum Spelta</i>		spic tuns		Epeautre alb fără mustați.
		spic cu mustați.		Epeautre alb cu mustați. Epeautre negru cu mustați.
Amidonierul, <i>Triticum amylicum</i>				Amidonierul alb, Amidonierul negru
Grâu cu un bob, <i>Triticum monococcum</i>				„Engrain“ comun. „Engrain“ dublu.

(va urma)

C. C. Datculescu,

HRĂNIREA PLANTEI ȘI PĂMÎNTUL ARABIL

DUPE D L L. GRANDEAU.

Prima condițiune a ridicării agriculturii reșade în creșterea rodniciei pămîntului.

Plantele, ca și animalele, și trag hrănirea lor din afară. Vegetalele ne putând — ca animalele — să se mișce trebuie pentru a se desvolta să găsească în mijlocul unde se nasc și mor — pămînt și atmosferă — alimentele indispensabile existenței lor. De la cantitatea substanțelor asimiliabile puse la dispozițiunea lor pe timpul perioadei lor de evoluțiune va depinde, înaintea de orice, intensitatea desvoltării lor și, prin urmare, greutatea recoltei ce vor da.

Printre cele 13 sau 14 substanțe minerale a căror amestecare, sub influența vieții, constituie toate vegetalele (*) sunt patru sau cel mult cinci, trei în cele mai multe cazuri, de care plugarul trebuie să se ție sēma, din punctul de vedere al păstrării sau creșterii rodniciei pămînturilor ce cultivă.

Aceste trei materii minerale sunt azotul, potasa și acidul fosforic; calcea și magnezia lipsesc rare ori în un chip complet din pămînturile agricole pentru ca să fie trebuința de restituirea lor. Cu toate acestea unele pămînturi au nevoie de calce. Cât despre fer, sulf, elor; silice și carbon, pămîntul e cu îmbelșugare prevădut de cele 4 dintei și aerul destul de bogat în acid carbonic pentru ca să n'avem nici uă dată nevoie d'a ne gândi să înapoem pămîntului cantitățile mari de asemenea corpuri pe cari recoltele le împrumută.

Deci cultivatorul trebuie să se preocupe de a înapoia, prin îngrășăminte,

*) Se știe că experimentațiunea directă a arătat că vegetalele au nevoie de 9 compusuri minerale, adică patru oxide: potasa, calcea, magnezia, oxidul de fer, un compus neutru, apa, și patru acizuri: carbonice, sulfurice, fosforice și nitrice, pentru constituirea tuturilor țesăturilor lor și pentru trecerea tuturilor fașelor existenței lor de la încolțire și până la fructificare.

numai trei din elementele ridicate de recolte: azotul, potasa și acidul fosforic.

Pentru ca să se vadă importanța împrumuturilor făcute din atmosferă și pămînt de către recolte, să luăm de pildă cultura grâului. Uă recoltă de 15 hectolitre de grâu la hectar, recoltă mijlocie, ridică în țifre rotunde, împreună cu paele, 33 kilograme azot, 31 kilogr. potasă, 15 kilogr. acid fosforic. Uă parte numai, cel mult jumătate, din aceste cantități de principii fertilizătoare, se întorc pămîntului prin gunoie. Se înțelege lesne că afară numai dacă pămînturile n'ar fi de o bogăție eșecțională, dacă nu s'ar înapoia pămîntului alimentele plantelor ce iau recoltele, recoltele vor diminua. E cazul țerilor cu pămîntul virgin, de pildă din America, care dupe ce a dat în un timp orecare fără gunoie 15 sau 18 hectolitre de grâu, ved recoltele lor mijlocii cădēnd sub 11 hectolitre și ne mai dând ađi (în unele regiuni din Statele Unite) de cât 6 sau 7 hectolitre și câte uă dată mai puțin.

Conclusiunea celor ce precedă e d'o parte, trebuința d'a se înapoia pămîntului, pentru a'i se menține rodnicia, elementele minerale ce 'i ridică recoltele; pe d'alta putința d'a se mări feconditatea dāduise, prin gunoiri, mai mult azot, potasă și acid fosforic de cât cere recoltele, de orecce numai o parte din principiurele fertilizătoare din pămînt se utilizează de plante.

Înainte de 1840 nu se atribuia valōre roditōre de cât materiilor organice de origină animală sau vegetală, în urmă numai s'a învederat și necesitatea îngrășămintelor minerale.

Tōtă lumea știe că pămînturile bogate în materii de origină vegetală sau animală, *pămînturile grase*, cum le ȃic cultivatorii, sunt mai roditōre ca cele alte. Gunoiul cu toate acestea, nu înapoiasă pămîntului toate principiile minerale scōse din pămînt.

Un pămînt roditor e compus din 4 di-

ferite, principiuri, asociate în proporții diferite dar cari nu se topesc nici uă dată. Nisipul, calcarul, argila și materiile combustibile sau organice. Aceste 4 principiuri nu se găsesse, în cele mai multe pământuri, în stare de amestecătură mai mult sau mai puțin perfectă, dar sub formă de combinațiune foarte intimă. Intovărășirea lor e astfel de strânsă că adesea ori nu se pot deosebi unele de altele cu ajutorul microscopului și e necesitate de operațiuni chimice pentru a se determina proporțiunea lor. Fie-care fărîmătură de pământ mărunț trebuie privită ca un *tot* punând la dispozițiunea rădăcinelor în contactul cărora se găseșce elementele neapărat trebuincioșse plantelor. Nisipul, argila, calcarul și elementele ce coprind, calce, magnezie, potasă, acid fosforic, sulf etc., provin din stânci și minerale ce formăsă cōja pământului; materiile organice, deși au pierdut cu totul orice urmă de organizațiune și strâns legate la substanța minerală, au de origină vegetalele și apoi resturile animale.

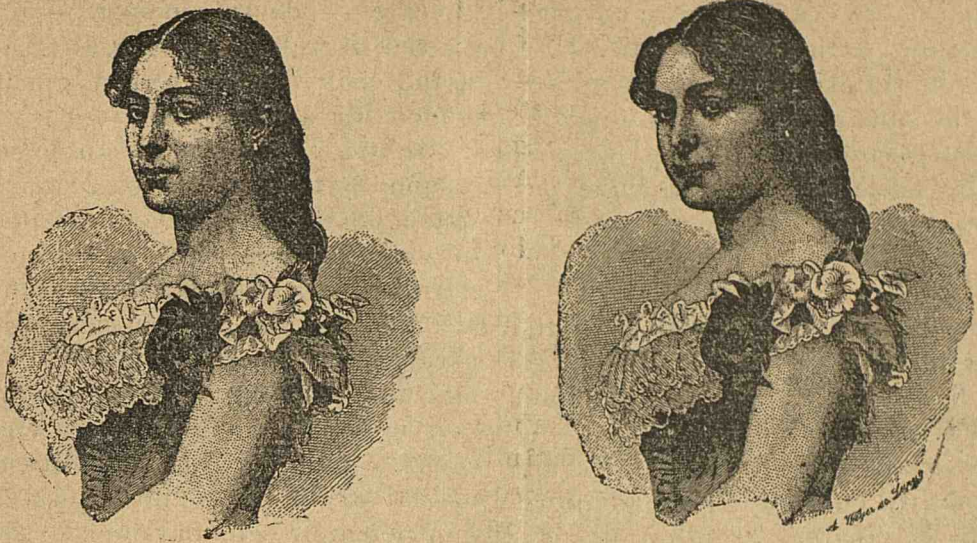
Elementul dominant la cea mai mare parte a pământurilor cultivate e

nisipul, materialurile silicioșse fiind cele mai răspândite la suprafața pământului. În pământurile nisipoșse cohesiunea lipseșce cu desăvârșire; pământul arabil datorēsă acēstă proprietate prezenței argilei încheigate prin acțiunea sērurilor calcaroșse a pământului și a materiilor organice. Existența elementului calcaros în pământ se opune despărțirii argilei de nisip, care ar avea de urmare scurgerea argilei, prin apa ploilor, în sub-sol și lăsarea slobodă a nisipului care ar rămânea d'asupra și ar constitui un pământ de ordinară calitate. Dar, pentru ca argila să aibă acest rol, trebuie se fie în pământul vegetal, cel puțin în porțiune de 10 la sută. Cu tōte acestea sunt pământuri afânate în care argila nu atinge acēstă proporțiune (*). Care e, dar în'aceste pământuri, cu puțină argila, agentul cohesif care menține afânarea și se opune despărțirii nisipului de cele alte elemente? E materia organică. Experiențele d-lui Schloesinger au probat că humusul, împreunat cu nisipul și calcarul, are la un

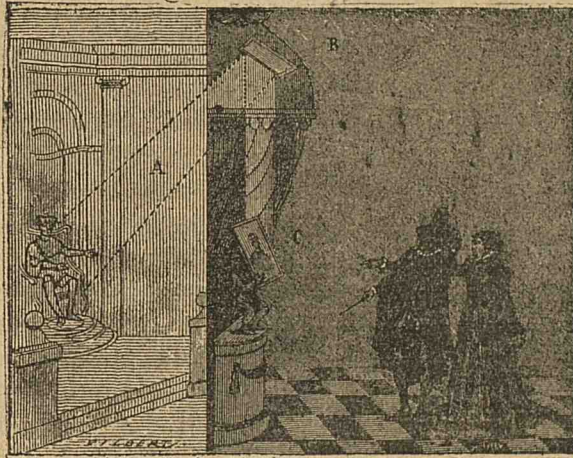
*) Pământurile negre din parte din țara noastră și unele din Rusia, vestite pentru rodnicia lor.

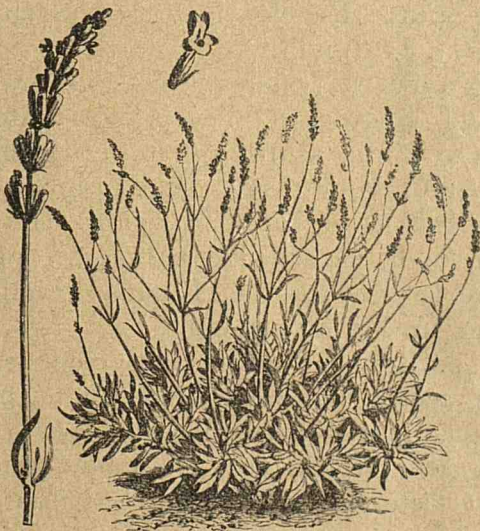

Portrete a reginei Natalia. (A se vedea explicația în'acest număr)

Explicația oglinzilor magice a lui Nostradamus. (A se vedea articolul relativ în'acest No),

Levanda oficială,
(A se vedea art, relativ în'acest număr).

Melisa,
(A se vedea articolul relativ din No. viitor).

grad mai mare ca argila facultatea d'a cimenta părțile nisipose. Unu la sută de materii humice prețuește cât 10 la sută argilă și comunică la uă amestecătură de nisip și calcar proprietațile fizice a celor mai bune pământuri.

* * *

Intervențiunea Statului și în particular a ministerului agriculturii, ar putea fi din cele mai trebuincioase. Dacă Parlamentul ar vota uă subvențiune specială agriculturii, ar permite resplătirea cultivatorilor îngrijitori, ar ajuta la crearea gropilor de gunoiu și bălegar, la alcătuirea locuințelor rurale în vederea unei mai bune îngrijiri a gunoiului și s'ar aduce un mare ajutor agriculturii.

Eserementele animalelor, a căror amestecare cu paele și ogrinjii constituiesc gunoiul fermei, vor fi pururea îngrășăminte cea mai bună prin cantitățile enorme de azot, acid fosforic și potasă. Cultivatorul care 'și îngrijește de interesele sale, trebuie ađi mai mult ca or-când să fie băgător de sémă la facerea, păstrarea și întrebuințarea gunoelor. Neglijându-se gunocele se perde pe fie-care an milióne și chiar sănătatea publică suferă.

Compiler.

REGINA SERBIEI, NATALIA.

În'aceste din urmă vremuri s'a vorbit mult despre neînțelegerea dintre Regele Milan Obrenovici I-iu și soția sa regina Natalia.

După câte s'au scris și mai ales din câte se șoptesc, acéstă pereche regescă pare a fi departe de acele bune înțelegeri fără cari nu e posibilă acea iubire și înțelegere, fără de care nu e cu putință conviețuirea, fie chiar între regi.

Regele și Regina Serbiei se găsesec în un comun desacord. Ađi între ei nu mai e acea sfântă legătură a iubirii.

Fie-care — de și sănătoși — în colțul său. Regele în Serbia, Regina voiajând prin diterite țeri și oprinduse pentru iarnă în Italia.

Nu noi vom pătrunde în misterele casnice a tinerei perechi, pentru a spune de ce acești ómeni nu pot trăi în viața lor conjugală și de ce tóte stăruințele.... chiar a diplomației unor țeri vecine, n'au fost în stare d'a împăca tînăra pereche regescă. Cu atît mai puțină atențiune vom da șóptelor cari ne spun că neînțelegerea vine din cauza.... politice; da, a politice, întocmai ca în micile nóstre orășele unde prieteniele cele mai bune se „strică“ din cauze politice. Unii pretind că Regina Natalia are ideele ei deosebite și voește ca să predomine în Serbia ideile sale politice, și că regele, a cărui credințe pentru țara ce domnește sunt altele ca a soției sale, 'i pretinde a 'și vedea numai de rolul său de femeie, și cum Regina crede că ideele sale trebuie să predomine în interesul tronului fiului său... nu póte de loc a conviețui cu Milanul său. Mai mult, tot gurele rele spun că Regina Natalia ar fi... fórtă bucurósă ca să nu mai vadă pe Milan rege, ci pe fiul său sub regența sa, lucru pe care sciindul Regele a pretins și obținut „oprirea“ Reginei d'a mai intra în Serbia.

Aceste neînțelegeri casnice și politice dintre Regele și Regina Serbiei sunt.... originale.

N'avem la îndemână date asupra acestei Regine și d'aceia nu putem spune nimic asupra spiritului, inimii și cunoșcințelor sale. Am însă la îndemână uă scrisóre, de acum câți-va ani de la uă stațiune balneară, prin care se vorbea de Regina Natalia, cam în chipul următor :

„.....Regina Natalia a Serbiei sosi „la aceste băi. E uă femeie tînăra, plăcută, însă departe d'a fi d'acea frumusețe tipică ce 'i atribue unele portrete. Ea trece printre viđitatori „tot-d'auna rece și mândră, lucru ce „miră pe mulți d'aci, obicinuiți d'a

„vedea figurele afabile a altor viđitoare din diferite familii domnitore din Europa.

„Regina Natalia e fiica colonelului rus Kechko și a Pulcheriei princesă de Sturza, cari au născut-o la 7 Septembrie 1859. La 17 Octombrie 1875 se căsători cu prințul Milan Obrenovici care se urcă pe tronul Serbiei la 2 Iuliu 1868 și fu proclamat rege la 6 Martie 1882. Din această căsătorie se născu la 14 August 1876 un fiu, Alexandru, care —dupe constituția Serbiei de la 1869— următoarea să a fi considerat ca Prinț Regal al Serbiei.“

Portretele pe care le dăm în acest număr sunt reproduse dupe nisce portrete ce ne căzu în mână la 1882 și reprezintă pe Regina Natalia cu câțiva ani în urmă.

Petreckeri în familie

OGLINDELE MAGICE

Proorociile lui Nostradamus.

Cei ce au călătorit prin marele centruri ale Europei au putut vedea, în diferite ocazii, uă mulțime de experiențe foarte interesante și curioase făcute prin ajutorul unor anumite efecte de optică.

Tóte aceste experiențe de fizică amuzantă și au meritul lor științific și ađi ne găsim departe de vremurile trecute când așa numiții fizicani, astologi, prooroci, prestidigitatori, alchimiști, prin producerea lor făceau în a tita efect în cât lumea credea că sunt lucruri supranaturale experiențele cele mai simple de înțeles astă đi.

Astă-đi pentru ca un asemenea experimentator să mai pótă produce efect asupra publicului în cât acesta să credă că sunt lucruri supra-naturale, trebuie ca acel public să fie de uă credulitate naivă și d'o superstițiozitate fanatică; public ce d'abea acești șarlatani pot a mai găsi prin unele mahalale.

Publicului deșept și instruit firește că i va plăcea aceste experiențe, dar când i se

vor presenta ca lucruri de știință-de petrecere și când acele experiențe vor fi bine și inteligent conduse. Alt-fel acești prestidigitatori pat ca... celebrul profesor de optică, care scăpă prin fugă, acum vr'nă săptămână, de la Theatrul Dacia, unde cređuse că găsese naivii din vécul al XVI.

Misterele științei ađi încep a se studia și practica de fie-cine și ele au încetat d'a fi numai secretele alchimiștilor, ci fie-cine pótă a le înțelege și practica.

Ast-fel e și cu frumoșele experiențe cu oglindele magice: urmënduse instrucțiunelor de mai jos se pot executa de or-cine cu puțină îndemânătecie.

Priviți gravura din'acest număr, care vă va face mai bine să pricepeți experiența și să o executați, cu ajutorul unor bune condițiuni de lumină, ast-fel de bine în cât iluziunea să fie completă.

Introduci lumea în uă odaie *B* care s'aibă un polog la uă parte, în'ăuntrul acelu polog [un fel de oranise sautron), sus se așeză uă oglindă ast-fel pusă în cât să nu fie vđută de lumea din odaia *B* și să reflecte în o a două oglindă *C* din fața privitorilor, chipul celui ce te ajută [comparsului) la această experiență și care se află în o odaie d'alături *A*. Comparsul pótă să și schimbe fața, hainele sau să fie înlocuit prin alte persoane, dupe cum voeși să succedă diferitele chipuri în oglinda *C*.

Această experiență de reflecțiune s'a făcut pentru întěiași dată de celebrul Nostradamus, care era un mare învățat al vécurelor trecute și un medic foarte știutor; apoi era și un om devotat umanității. În 1525, pe timpul epidemii din Montpellier, el îngrijea bolnavii cu mai mare devotament de cât medicii de ađi și în timpul ciumei de la 1544 din sudul Franciei, pe lângă știință, desinteresare și străduință, probă un curaj neobiciuit. Pe lângă acestea zodiașii au tras din vestitele și emblematicele sale „*Profeții*,” publicate la 1555, previsiunile evenimentelor viitoare.

Una din gravurile din numărul trecut, care e reproducerea unei foarte vechi gravuri, reprezenta pe Nostradamus „experimentând” la Blois (cătore anul 1550) înaintea Caterinei de Medicis. Nostradamus desinésă cercuri simbolice și arată —în uă oglindă magică—

sucesiunea regilor cari vor domni în Franția: »Henric al IV, Ludovic al XIII, Ludovic al XIV și ».....jezuiții dând jos monarhia pentru a domni ei-însăși «

Nostradamus se născu la 1503, în Franția, din uă familie evree, studiile sale de medicină și le făcu la Monttpellier și devenind un mare medic vindecă uă mulțime de epidemici prin ajutorul unor lucruri secrete. Fu medicul favorit a lui Carol IX.

Cricrid.

Flori sëlbatice din Romănia

LAVANDULA SPICA

Lavandul sau Aspicul sau Levandul cu spic.

Plantă vivace din familia Labieelor, care creșce prin pământurile afânate, muntóse, uscățive și puțin cam calcaróse. E o plantă bogată în uliuri mirosítóre și tórte volatile. Florile sunt așezate în formă de spic și sunt albastre-violete.

Numele vine de la latinescul „lavare,” spălare, și alusiunea e făcută la întrebuintărea ce se da altă dată acestei plante pentru parfumarea băilor; chiar ađi în unele părți ale Franției se cultivă pentru așa numitul *uloiu de aspic* ce și are întrebuintărea sa în industrie și medicină. Cu flori de Levand, ținute în spirt, se face un fel de apă de flori mirosítóre și bună de spălat obrazul dupe ce te-ai ras; ba unii pretind că aceste flori—ca și cele de sulfină,—au proprietatea d'a isgoni moliele.

Acéstă plantă, a căror foi se întrebuintésă une-ori și ca condiment, póte creșce până la 70 centimetre înălțime, frunzele sunt cam cenușii. Una din gravurele din acest număr dă uă idee de înfăcișarea acestei stufóse plante ce se înmulțesce așa de lesne prin despărțirea rădăcinelor precum și prin butași.

Lavandula spica se găseșce în stare sëlbatică mai cu deosebire prin lo-

curele pe lângă care au fost grădini și, deși unii o socotesc ca indigenă, e posibil că a provenit din semănare.

LICNIS CHALCEDONICA

Arșinic sau Orșinic.

Plantă din familia Cariofleelor, care se găseșce nu numai cultivată prin grădini, dar și sëlbaticită; se găseșce însă alte Licnide destule prin pădurile și fânețurile nóstre.

Numele vine de la elinescul *lucnos*, lampă, alusiunea fiind făcută la una din speciile acestei familii din cari se făcéu fitiluri de candelii.

Creșce fără cea mai mică îngrijire și am regăsit'o nedistrusă încă în grădini părăginite de ani și care serveau ca ciairuri. I prieșce pământurile nisipóse și e una din frumósele flori rustice. Florile sunt roșii strălucítóre; planta póte creșce aprópe de un metru de înălțime și înfloreșce prin Iuliu. Sunt varietăți cu florile albe, roze și chiar invóltă cari nu produc semințe. Planta se înmulțesce lesne prin despărțirea rădăcinelor și în părțile de miadă-đi a le Rusiei se găseșce în stare sëlbatecă.

Sunt o mulțime de Licnide care cresc în stare sëlbatecă, precum: Flórea cucului, Lipicioșele etc.

C. C. D.

DESPRE COȘNIȚE

Observațiuni practice făcute la stupina Preotului Gr. or. rom. Svetoniú Petrovici din Checia-Română, cu ajutorul său.

(Urmare și fine).

Cum să fie coșnița crescătóre de matce?

Fiind-că numai familii tari pot creșce matce sănétóse și bine desvoltate, numai de acele coșnițe se pregătesc, cari sunt în stare să dea familii tari Lungimea ei este că în fie-care rând să închiagă comod câte 9 în ambele rînduri 18 rame.

La amëndoué capetele e cu ușa deschidibilă, și trei butori de eșire. Din

lăuntru apoi prin două table de uie-gă, lipite de ambe părțile cu hartie, o împărțim în trei părți egale, luând în fie-care despărțimânt câte 6 rame, adică 3 în rândul de jos și 3 în rândul cel de sus. Scândura de sus cu care astupăm totă coșnița așa o punem ca să o putem liber ridica când avem necesitate. În fine 'i dăm un acoperământ care s'o scutescă din toate părțile de plôe.

Instrumentele ajutătore.

Numărul și calitatea instrumentelor necesare la stupărit, atârnă de la mărimea stupinei și de la acea împrejurare, ôre respectivul se folosește de coșnițe mobile raționale, ori imobile simple primitive?

Apicultorul să se ferescă de cumpărarea multor și superfluelor instrumente, căci aceste în cea mai mare parte sunt numai ca să ne golescă punga. Dar din contra să se ferescă a cădea în sminta contrarie, adică din economisarea peste măsură să ne lipsim și de cele mai necesarii instrumente. Ca și în toate, așa și aici e mai corespunzător drumul de mijloc adică: *nici prea multe, dar nici prea puține să avem.* Noi din partene nu mai acele instrumente le facem cunoscute, cari se recer spre manipularea rațională. Acestea sunt următoarele: Instrumentul afumător, căciula, ambele acestea spre seutul stuparului; uneltele trebuincioase spre curățirea, și hrănirea albinelor.

De ce fel de instrumente afumătore avem lipsă?

Dacă apicultorul e fumător, pentru de a ne putea feri de împunsul albinelor e mai corespunzător folosirea pipei. Acésta este una dintre cele mai cunoscute și de comun folosite cu acel adaos că astupușul e împreunat cu o țevă de la 6—7 c. m. de lungă. Țeva acésta ne servește spre aceia că prin ea să putem sufla fumul ori la ce punct; prin folosirea ei ne-am mântuit de obositórea suflare a fumului cu gura din pipă sau țigară.

Țigara abstregând de la aceia că e cu ceva mai scumpă, cu rațiune folosită și face efectul său. Dacă apicultorul nu e fumător să-și prepare iască, prat de fires, călți de cânepă sau obiecte aprindătore, a căror fum e nesticăcios, ca să arđă bine le muim în apă de salitru, apoi după ce le-am uscat să le folosim. În acest mod preparatele materii le aprindem, fumul 'l suflăm în ael punct unde se dorește. În acest preparat putem folosi felurite obiecte arđătore, iar fumul prin țiavă 'l putem sufla acolo unde voim.

Cum are să folosescă apicultorul fumul?

Apicultorul cu fineță are să folosescă fumul. Dacă d. e. voim ca roiul cel în loc rău aședat să'l constrângem a trece la alt loc mai potrivit, să nu presupunem că acest scop 'l vom ajunge prin fumarea dêsă. Nu. După prima afumare să așeptăm puțin până ce se pornesc albinele, de ôre-ce prin afumarea tare în loc să mērgă mai departe ele cad amețite la pământ. Cu deosebi sufer mult de afumare albinele cele tinere întru atâta în cât cad mórte la pământ. Când deschidem coșnițele, ori ridicăm cele imobile ca să ne uităm la ele, le putem puțin afuma, ca ast-fel să se umilescă. Nu mai pe timpul bogat al secerișului este ertat a le afuma mai tare, de ôre-ce atunci sunt în grad mai mare pl-cate spre împungere.

Putem lucra pe lângă albini și fără folosirea fumului?

Multe lucrări putem săvērși și fără fum, cu deosebire când albinele sunt linișcite. Ramurile încă le putem desface fără a fi luat în considerațiune fumul. Pe lângă desteritatea recerută, roiurile le putem prinde și fără fum; dar de aceia să nu fim prea încreduți căci albinele dacă se mânie atacă nu numai pe manipulate ei și pe ómenii cei mai îndepărtați.

Stuparul spre ce folos întrebuințescă căciula?

Stuparul afară de timpul suprem al

culesului nu trebuie prea tare să se apere contra albinelor, din contra pe timpul culesului când coșnițele sună de mulțimea albinelor, așa numită *căciula stuparului*, e foarte recomandabilă.

Ce fel de instrumente se cer la manipularea albinelor?

La manipularea albinelor neînconjurat se recer următoarele instrumente: 1) capră ținătoare de ramuri; 2) cleștele cu cari prindem ramurii; 3) cărligul curățitor; 4) cuțitul folosit la retezarea fagurilor din coșnițele simple primitive imobile; 5) cuțitul cu care desfacem acoperământul de pe ojașci; 6) vasele de hrănit; 7) vasele de adăpare; 8) mături.

Ce este capra ținătoare de ramuri?

Acosta constă din atare aparament construit din lețuri și e destinat spre acest scop, că ramele scóse din coșnițe să le aședăm pe grinde. Aceste două lețuri sau grindii ast-fel să fie îndepărtate unele de altele, ca ramele întocmai să le putem aședa între ele ca și în coșnițe. Pe părțile de mai sus punem ori aședăm acele rame, cari merită osebită atențiune, sau voim a le supune la cercetare separată. Din jos aparatul priimește fund întreg de scânduri, ca albinele cari cad să se pótă iarăși aduna și mătura la cealaltă.

Cum sunt cleștele cu cari prindem ramele?

Aceste nu mai la coșnițele mobile se pot folosi. Destinațiunea lor este ca cu ele se prindem ramele și să le scótem din coșnițe.

Cum este cuțitul curățitor?

Cărligul curățitului e menit spre curățirea necurătenielor de pe fundul coșnițelor, spre scóterea albinelor mórte, pe când cel lalt capăt ascuțit ca cu ajutorul lui să radem și delăturăm rămășițele lipite de părății coșnițelor.

Cum este cuțitul desfăcător de astupășurile ghiócelor sau a fagurilor?

Destinațiunea lui este că prin el să tăem astupușurile de cêră de pe fagurii plini cu miere.

Cum este cuțitul folosit la retezarea fagurilor din coșnițele simple?

Acesta este de 40 c. m. în lungime la un capăt are o închiidetură în formă de cărlig, pe când la cel lalt capăt are o formă de lopată în lungime de 6, iar în lățime de 4 c. m. din tóte părțile ascuțite.

Spre ce folosim aripele de pene și măturile?

Cu aripele de pene luate de la găscă curățim coșnițele și măturăm albinele de pe faguri, cêra, prin mături delăturăm mrejiile paianjenilor?

Cum sunt vasele de hrănit?

Cele mai bune vase de hrănit sunt acele pe care însuși stuparul le prepară. Vasele de uiagă, metal, porțelan de o parte sunt prea seci iar de alta lucii deci necorespunzătoare. Vasele cele de lemn să fie ast-fel de mari ca să le putem ușor aședa sub ramele din coșnițele cele mobile. Ca albinele să nu se pótă îneca d'asupra în vasul cel cu miere, aședăm o scândurică subțire prevădută cu multe găurele. Cu împuținarea ori scăderea mierii, scândurița încă se aședă și es albinele în tot timpul, fără de nici un pericol pot suge mierea.

Cum pregătim vasele spre adăpare și spre ce scop sunt aceste?

Vasul, valăul sau tróca de adăpare o facem din scândură tare în lungime de 50 — 30 c. m. lărgime și 20 c. m. de nălțime ast-fel ca din ia să nu curgă apa.

Tróca acosta e spre acel scop, ca în ia să aște albinele apa lor trebuinciosă. De aici după ce am umplut-o cu apă, punem de asupra ei o scândură prevădută cu găurele; acosta cu scăderea apei și ia tot mai tare se aședă, de unde nu permite ca albinele să se îneca în apă.

De acosta tróca însă numai atunci avem trebuință dacă în apropierea stupinei n'avem riu sau apă curgătoare. Alt-fel spre acest scop putem folosi ori și ce vase.

Vasile Sala.

DIN LOCALITATE

Marea abundență a vinului anului acesta, în multe din podgoriile noastre și mai cu deosebire în unele locuri unde vița e plantată pentru a se obține *cantitate* (apă multă) iar nu calitate, a produs rezultatul că vasele s'au scumpit foarte mult; ba chiar au devenit cu greu de găsit.

Și fiindcă în orașul nostru nu se găseseră depozitari speciali de vase, precum nici dogării însemnate, sau adus multe antale din Focșani și Braila.

S'au vândut în Rimnic antale, a 80 și 90 bani decalitrul și de calitate mijlocie, de care nici nu se mai găseu.

Din cauza lipsei vaselor prin podgorii și a mijloacelor lesnicioase de procurare și confectionare cei ce, de temă d'au nu perde din cantitate, s'au grăbit — cu risicul d'a culege și struguri acrii — d'a pune în ce au găsit vinul: buți hodorogite și mucegăite; ba unii chiar după ce le au fiert vinul l'au lăsat în cădi.

Se știe că vinul negru se culege și se ține cu boștina la un loc cât-va timp, în vase anumite — cădi — până ce 'și capătă uă culoare și nu se »ciumărășce« cu totul. Fiind mulți struguri și vase puține, cădile au avut căutare și muntenii 'și au vândut până la cea din urmă cadă de brad. Dar ceea-ce e mai rău e că unii, grăbiți d'a 'și culege vinele, nemai având în ce să 'și pue mustéla, au pus'o până și în cădi care servise pentru adunarea și fermentațiunea prunelor pentru rachiu. Tóte acele vinuri noi le socotim perdute de óre-ce or cât s'ar fi curățit vasele de prune și rachiu ele tot vor strica vinul care ar fi stat cât de puțin în ele. Dintre micii posesori de vie mai ales 'și au stricat ast-fel frumoșa lor recoltă din cauza greutatei d'ași procura vase. Unii din ei 'și au vândut vinul cu vasele cumpărătorului, chiar cu 50 bani vadra Fălcoianu. Iată de ce vedem — cu tot prețul scădut de ađi al vinului — oferte de prețuri foarte varii.

Povățuim pe cei ce au avut sau au putut avea răbdarea și 'și au cules vinele mai în urmă, punând vinul în vase bune, curate și îngrijite, d'a nu se grăbi cu vinderea, de óre-ce pentru asemenea bune calități de vinuri, bine condiționate, se vor găsi în curând buni cumpărători cari vor șei a aprecia tóte acestea, mai bine de cât fac unii cărciumari de prin sate ce colind podgoriile căutând numai efitinatatea și nici voind a lua în sémă timpul culesului și modul cum a fiert vinul.

Pe lângă aceste, noi credem că asemenea vinuri, bine condiționate, dacă se vor îngriji și pe viitor, vor putea a se ține spre învechire; recolta anului 1887 fiind eşcelentă nu numai cantitativ ei și calitativ.

În ziua de 4 Octombrie, distribuitorul de tutun Pas-cu Iacobsohn împreună cu vizitiul său, pornind pentru distribuirea de tutun și încasarea banilor, între comunele Vertescoiu și Faraónele pe la ora 8 și $\frac{1}{2}$ a. m. le au eșit înainte mai mulți necunoscuți și slobozind două focuri de armă, a ranit foarte grav atât pe distribuitorul Iacobsohn, pe vizitiu și doi cai din cei trei ce 'i aveau înhamăți la căruță, după care apoi jefuesce pe distribuitorul de tutun de 5000 lei ce 'i avea în o gîantă.

Primarul din Vertescoiu, încunoștințând parchetul, d-l Procuror porni la fața locului și descoperi numai pe doi din autori, pe Ión G. Barbiern și Ion Tânase Burlacu, comercanți de beături spirtose și debitanți de tutun în comuna Cotești.

Pacienții sunt în căutarea și îngrijirea medicală.

În fine și orașul nostru va avea parte din trotuarele sale de bazalt artificial. Materialul a și început a se aduce, d'asemenea și așezarea bordurelor la trotuare.

Lipsa spațiului ne împiedică, pentru acest număr, d'a vorbi de condițiunile cu care societatea de Basalt din București s'a angajat cu Primăria noastră.

X.

DIN ȚARĂ

Un comerciant de vase, din Focșani, ne scrie că Guvernul ar fi oprit introducerea doșelor noi din Brașov, pe cuvântul că filoxera pôte a fi incubată și în gorun (stejar).

Dacă lucrul e adevărat, măsura nu e nici dréptă nici nemerită, câtă vreme în unele podgorii e mare lipsă de vase și ómenii 'și țin — peste timpul necesar — mustéla în cădi neastupate, prin carți, expusă ploilor și altor lucruri păgubitoare, din cauza greutății d'ași procura vase.

Guvernul trebuie să știe că, din nenorocire, actualmente, n'avem, în tótă țara, destui dogari pentru a face față trebuinței unei mănóse recolte ca aceea a anului cörent.

Unele diare din țară publică eri dupe *Monitorul Vienei* mijlocul eficace pentru distrugerea filoxerei, prin ajutorul semenatului porumbului prin vie. *Gazeta Săténului* a dat în numărul de la 5 Septembrie un studiu în acéstă privință.

X.

Buletin Comercial

In portul Braila pe ziua de 17 Octombrie 1887, s'au făcut următoarele cumpărări.

Marfa	Hecto-litre	Libre	Prețu	Prov.
Grîn	3500	61	10	Caie
"	6000	59 $\frac{1}{2}$	9 10	Șlep
"	3900	60	10	Caie
Secară	5000	60 $\frac{1}{2}$	6 95	Magazie
"	5000	58	6 55	"
"	14000	59	6 90	"
Orđ	6400	50 $\frac{1}{2}$	5 36	Magazie
"	5250	44 $\frac{1}{4}$	4 54	Caie
"	3000	51	5 55	Magazie

MISCELLANEA

SCÓTEREA GUSTULUI RĒU DIN VASE ȘI CURĂȚITUL VASELOR NUOL. Intre mijlocele de întrebunțat pentru a se scóte gustul rĒu din vase góle, urmĒtorul dă cele mai bune rezultate.

DupĒ ce se pregătesc buțiele, antalele, buriășele, zăcătorile, pentru a se umplea cu vin, se tornă în ele apă caldă care a fiert cu frunze de persic. Se astupă bine la vrane și după cât va timp se scurg și prin'acéstă opărelă se scóte gustul rĒu din vase.

Dacă încă vasele sunt oțefite, sau mucegăite, după ce se spăl și se răduesc bine, apoi se clătesc și se afumă cu fitile anumite de puciosă, se opăresc iar din nou și frec cu cenușă; apoi se spăl din nou și se scurg bine. Pentru mai multă siguranță se póte a se turna în vas o dată cu cele 2 cofe cu apă caldă și uă oca de carbonat de sodă și după ce s'a rostogolit bine vasul cu acéstă opărelă se scurge și se clătește vasul cu apă rece.

Acea sare albă ce se cumpără de la spițerii cu 1 leu 50 b. kilogramul, numită *carbonat de sodă*, ne-a dat rezultatele cele mai bune la opărirea vaselor nuoi neîntrebunțate încă: Opărelă ese din vase galbenă de tot; ceea-ce pentru or-cine e o probă că s'a scos din dógele de stejar mult tanin și materii ce se topeșc în'acea leșie și care de n'ar fi scóse din dóge, pe cât e cu puțință, ar strica și fața și gustul vinului.

PĂUNUL. Păunul e destul de răspândit în România. Acésta de sigur că nu din cauza asurđitórelor și tristelor sale surigăte, nici din cauza bunĒței lui mai ales când îmbătrâneșce și când acéstă pasăre, jumĒtate sĒlbatecă, sare până și în capul copiilor, iar nu numai în'al celor alte păsări din curte precum 'i e obiceiul de îndată ce are vrsta de uă lună, adică de când începe a 'i creșce creșta.

Prăsirea Păunului obicinuit (*Pavo cristatus*) se face prin curți pentru frumusețea penelor lui, cari 'și capătă tótă mândrețea lor când Păunul a atins vrĒsta de 3 ani. Păunul póte trăi până la 25 de ani. E de fel din Indii și Ceylan unde trăeșce în stare sĒlbatecă.

Credința celor ce au Păuni, cum ca Păunița ouă și cloceșce în locuri ferite pentru a nu 'i găsi Păunul oulele și a 'i le destruge, e adevĒrată: Păunul strică oulele Păuniței, și d'aceia Păunița 'și ascunde cuibul sĒu. D'aceia când creșci Păuni în orașe (pentru a 'ți asurđi vecinii) sau unde Păunița nu 'și póte găsi ascunđetori și dacă nu pui ou-

lele ei a le cloci vr'o Curcă, e bine a se acoperi cu vr'o rețea de plasă locul unde cloceșce Păunița și a 'i da acolo să mănânce și să bea. Acéstă cloceire ține 28 la 30 zile și se face numai o dată pe an primăvara; oulele sunt de mărimea celor de Curcă cu puncte închise și în număr de 10, din care pe jumĒtate le sparge, la cloceire, Păunița. Puii es din ouĒ cu tullei ca puii de găină.

Năpărlirea Păunilor începe în Iuliu și se înbrae cu frumósele lor pene primăvara. Păuni sunt destui de rustici. Earna însă e mai bine a se ține — nóptea — la adăpost pentru a nu le degera pícerele, precum nu se întâmplă când se las afară și nu 'și gășesc singuri adăpóste, precum printre leși, șopróne etc.

ALCOOLUL PUR ÎN PRINCIPALELE LICORURI ȘI COMPOZIȚIUNI ALCOOLICE.

	Alcool absolut
Apa de melisă, tare, ...	93° 50
» Botot	85 »
» Colonia	85 »
Absintul	46—70 72
Șartreusa verde	62 »
» galbenă	43 »
» albă	43 »
Whiskey (rachiu de bóbe)	54 32
Romul	53 68
Kirșul	50 —
Biterul frances	42 50
» de Germania	37 »
Vermutul ordinar	15 la 18 »
» de Breslau	38 »
Kummel »	40 »
Benedictina	34 »
Trapistina	34 »
Crema de Moca ordinară	21 25
» » fină	34 »
Aniseta	33 85 la 31 85
Rachiul de Danțik superfin	32 20
Elixirul de garus »	32 20
Crema de menthă	32 20
Curăçao ordinar	21 25
» fin	26 60
» suprafin	32 20
Maraschin de Zara suprafin	30 25
Ratafia diferite »	30 —
Cremă de absent »	29 75
Licórea higienică Raspail	25 50

Un econom român.